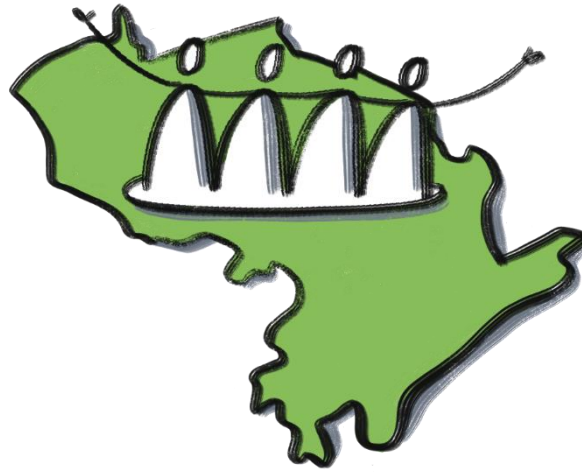

Evaluatie 2023

Pilot Jongeren in Beeld

'monitoring schoolverlaters 23-27 jaar'

ARBEIDSMARKTREGIO
MIDDEN-LIMBURG

Auteur: [REDACTED], regionale projectleider aanpak jeugdwerkloosheid

Datum: februari 2024

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. De pilot Jongeren in Beeld	3
3. Uitvoering pilot	6
4. Monitoring Jongeren in Beeld	10
5. Verhalen uit de praktijk	17
6. Conclusie	20
7. Succesfactoren en verbeterpunten	21
8. Aanbevelingen	22
9. Bijlage: Monitor Pilot JIB	23

1. Inleiding

Om de gevolgen van de coronacrisis te beperken heeft de Taskforce Post-Corona Arbeidsmarkt Midden-Limburg (nu: Overlegtafel Onderwijs, Economie en Arbeidsmarkt) in 2021 het 'Plan van aanpak Post-Corona: met veerkracht uit de crisis!' met daarin diverse programmalijnen opgesteld. Programmalijn 5 is gericht op het voorkomen en bestrijden van jeugdwerkloosheid, waartoe een werkgroep is samengesteld, bestaande uit vertegenwoordigers van gemeenten, onderwijs en de arbeidsmarkt. Een van de acties uit het plan betreft de 'monitoring schoolverlaters'. Gemeenten hebben een wettelijke taak om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan: dit doen ze via het Doorstroompunt (voorheen: Regionaal Meld- en Coördinatiepunt). Vanuit het Doorstroompunt wordt de doelgroep 18-23 jaar in beeld gebracht, en waar nodig begeleid vanuit de aanpak jongeren in een kwetsbare positie (hierna: JIKP) en voortijdig schoolverlaten (hierna: VSV). Deze leeftijdsgroep wordt gemonitord en begeleid door doorstroomcoaches van de gemeenten.

Aanvullend kan de doelgroep 23 tot 27 jaar in beeld gebracht worden via de applicatie Jongeren in Beeld. Deze doelgroep (23-27 jaar) vindt zijn grondslag in de Participatiewet (artikel 10f, lid b). Hierin staat dat de gemeente jongeren zonder startkwalificatie een aanbod kan doen voor een leerwerktraject aan personen van 18 tot 27 jaar. Deze doelgroep is niet volledig in beeld en verdient een passende aanpak. Hoe langer een jongere buiten beeld is, hoe groter de kans dat de jongere in de toekomst niet zelfstandig een inkomen kan genereren. Het is van belang deze (vaak kwetsbare) jongeren weer in beeld te brengen. In de eerste plaats voor hun eigen toekomstperspectief, maar ook voor het maatschappelijk belang. Op de huidige krappe arbeidsmarkt is de inzet van iedereen wenselijk. Daarom is besloten een pilot monitoring schoolverlaters op te starten: de pilot Jongeren in Beeld.

Deze evaluatie gaat over de resultaten die tot nu toe zijn bereikt en de effectiviteit van de pilot monitoring schoolverlaters (hierna te noemen pilot Jongeren in Beeld). Het betreft de monitoring over de periode maart t/m december 2023 voor de Arbeidsmarktregio Midden-Limburg (AMR ML).

2. De pilot Jongeren in Beeld

Jongeren in de leeftijdscategorie 23 tot 27 jaar zonder startkwalificatie hebben een kwetsbare positie op de arbeidsmarkt. Zij hebben veelal flexibele contracten, ontvangen vaak lage lonen en lopen een groter risico op langdurige werkloosheid. Een deel van deze jongeren is niet in beeld bij gemeenten voor begeleiding naar school of begeleiding naar werk. De pilot Jongeren in Beeld heeft als doel jongeren tussen 23-27 jaar in beeld te brengen en de jongeren duurzaam terug te leiden naar een zinvolle dag invulling. Dit kan zijn terug naar school, richting werk, een combinatie van beiden, dagbesteding of bijvoorbeeld een zorgtraject. Deze pilot is een voorloper op het wetsvoorstel 'van school naar duurzaam werk' die naar verwachting 1 augustus 2025 in werking zal treden. Deze wet zorgt er onder andere voor dat de doelgroep van de Doorstroompunten wordt uitgebreid van jongeren tot 23 jaar naar jongeren tot 27 jaar.

Casemanagers Jongeren in Beeld (JIB)

Bij de uitwerking van de pilot is in eerste instantie uitgegaan van de inzet van 1 casemanager Jongeren in Beeld (JIB) voor Midden-Limburg West (gemeenten Leudal, Nederweert en Weert) en 1 casemanager JIB voor de Midden-Limburg Oost (Roermond, Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen) in de Arbeidsmarktregio Midden-Limburg. In oost is er uiteindelijk voor gekozen om de 0,8 ft formatie casemanager JIB te verdelen onder de verschillende doorstroomcoaches. De werkzaamheden voor de pilot worden dus door de doorstroomcoaches naast hun reguliere werkzaamheden uitgevoerd.

Hoewel de opdracht voor de casemanagers JIB voortkomt uit de Participatiewet, is er gekozen om de casemanagers JIB formeel aan te haken bij de Doorstroompunten. De Doorstroompunten hebben een (juridische) basis van samenwerking waarop deze pilot uitgevoerd kan worden. Daarnaast kan er bijvoorbeeld ook een betere borging van de doorgaande lijn plaatsvinden vanuit de aanpak 18-23-jarigen.

De casemanagers JIB trekken zoveel mogelijk op met de lokale klantmanagers/regisseurs die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de Participatiewet. De lokale gemeente blijft verantwoordelijk voor de inzet van gemeentelijke trajecten. De casemanager JIB houdt zich vooral bezig met het in contact en verbinding komen met de jongere. Samen met de jongere bekijkt de casemanager JIB wat deze kan/wil en onderzoeken ze samen welke mogelijkheden er zijn. Zodra de jongere in beeld is en er trajecten zijn uitgezet richting opleiding, werk of anderszins, draagt de casemanager JIB de jongere warm over aan de juiste professional.

Doelgroep

De doelgroep van de pilot Jongeren in Beeld bestaat uit jongeren tussen de 23-27 jaar die:

- Geen startkwalificatie hebben
- Niet staan ingeschreven bij een onderwijsinstelling
- Geen werk of te weinig inkomen (minder dan € 473 per maand) hebben
- Geen uitkering hebben

Kortom jongeren die niet actief zijn en dus mogelijk 'thuis op de bank zitten'. De doelgroep wordt bepaald aan de hand van de maandelijkse lijsten die worden samengesteld door het Inlichtingenbureau¹. Daarnaast maken de casemanagers JIB gebruik van de applicatie Jongeren in Beeld.

Kaders vanuit de Arbeidsmarktregio

Voor de pilot zijn de volgende kaders van toepassing:

- Het doel dient voor alle gemeenten hetzelfde te zijn, maar de aanpak kan verschillen;
- Er moet een doorgaande lijn zijn vanuit de RMC/VSV²-aanpak voor de 18-23-jarigen;
- Eventuele trajecten die voor de jongeren ingezet worden, worden bekostigd via de reguliere mogelijkheden (Participatiewet, DUO, Wmo etc.);
- Er is budget (€ 140.000) geraamd om te ontdekken wat past en werkt in onze regio, gericht op een aanpak voor het eerste jaar;
- Voor de initiële uitvoering (grotweg het 1^e jaar) van de actie KAN een andere aanpak opgezet worden, dan de uitvoering op langere termijn (dus na het 1^e jaar). Na het eerste jaar is structurele inbedding in de werkzaamheden van gemeenten de insteek.

¹ Meer informatie over het Inlichtingenbureau: [Jongeren in Beeld \(inlichtingenbureau.nl\)](http://jongereninbeeld.nl)

² Inmiddels het Doorstroompunt

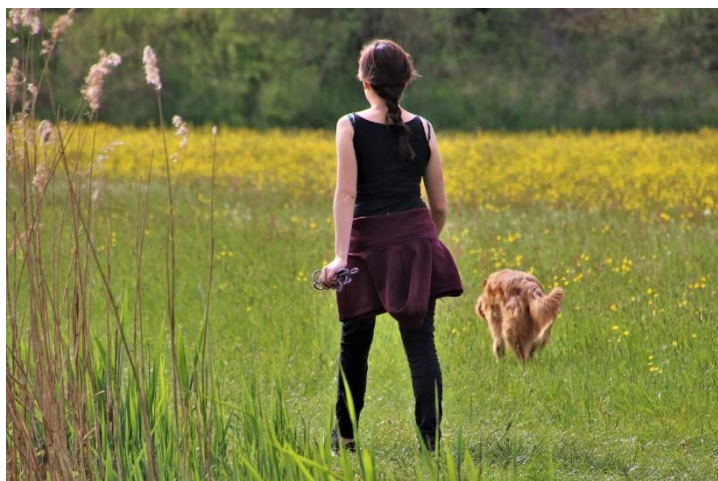
Werkproces

Voor de uitvoering van de pilot is een stappenplan ontwikkeld. Het stappenplan draagt eraan bij om te zorgen dat de gemeenten naar hetzelfde doel toewerken en dat er op een eenduidige manier gemonitord (gemeten) wordt:

Stappen	Aanpak
Stap 1	Filteren en complementeren en/of verrijken van lijst JIB
Stap 2	Contact leggen met de jongere
Stap 3	Uitvraag van de jongere, analyse en keuze maken
Stap 4	Inzet traject jongere naar werk, scholing of een combinatie van beiden of zorg
Stap 5	Opvolging jongeren
Stap 6	Monitoring van de aanpak

Structurele inbedding

De pilot JIB is gefinancierd met tijdelijke middelen uit een decentralisatie-uitkering van het Rijk voor de crisisdienstverlening AMR ML aanpak jeugdwerkloosheid. Structurele financiering van de aanpak, is daarmee nog niet geborgd. De werkzaamheden zullen op termijn regulier ingebed gaan worden bij de uitvoering van de Wet van school naar duurzaam werk, waar de aanpak jeugdwerkloosheid een onderdeel van wordt. Naar verwachting zullen hier structurele middelen voor beschikbaar gesteld worden door het Rijk. Medio 2024 komt er meer zicht op de beschikbare middelen voor de uitvoering van deze wet.

'Ik kwam op het vaste rondje met mijn hond na al jaren niet meer buiten. Met een ambulante begeleider zet ik nu weer eerste stappen en ben ik opzoek naar passend vrijwilligerswerk'. (Sofie 26 jaar)

3. Uitvoering pilot

De start van de pilot was voorzien begin 2023. In Midden-Limburg Oost heeft er medio maart 2023 een startbijeenkomst plaatsgevonden met de casemanagers JIB, klantregisseurs jongeren, leerplicht, doorstroomcoaches (voormalig RMC) en uitvoerend beleidsmedewerkers werkzaam in de regio Oost.

In Midden-Limburg West is ervoor gekozen om een nieuwe medewerker te werven voor de rol van casemanager JIB in plaats van de werkzaamheden toe te voegen aan het takenpakket van de Doorstroomcoaches van het Doorstroompunt zoals men in Oost heeft gedaan. Hierdoor is de pilot in West later van start gegaan. Per juni 2023 is een casemanager JIB gestart en heeft eind juli 2023 een soortgelijke startbijeenkomst plaatsgevonden.

Aanhaken gemeenten in de AMR

De gemeenten van de AMR zijn gefaseerd gestart met de pilot:

- Roermond is in maart 2023 gestart;
- Weert & Nederweert zijn in juni 2023 gestart;
- Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen (MER-gemeenten) zijn per september 2023 aangehaakt bij Roermond, maar feitelijk in januari 2024 gestart;
- Leudal is per november 2023 aangehaakt bij Weert & Nederweert, maar is feitelijk in januari 2024 gestart;
- Cranendonck staat 'on hold'.

Er is gekozen om de diverse gemeenten gefaseerd te laten aanhaken bij de pilot om de werkzaamheden behapbaar te maken. De eerste lijst, en dus de nulmeting, betreft een lijst met een aardig volume. Met name in Roermond was de lijst groot. Met de gemeente Cranendonck hebben verkennende gesprekken plaatsgevonden om aan te sluiten bij de pilot. Echter aangezien nog niet duidelijk is bij welke regio (Noord-Brabant of Limburg) Cranendonck ingedeeld gaat worden bij het in werking treden van de Wet van school naar duurzaam werk is ervoor gekozen om nog niet te investeren in het opzetten van de pilot voor Cranendonck. Daarnaast valt Cranendonck onder een andere VSV-regio waardoor de praktische uitvoering ook complexer zou zijn onder andere doordat het Doorstroompunt in Eindhoven ligt. In deze evaluatie is de gemeente Cranendonck derhalve buiten beschouwing gelaten.

Aanschrijven jongeren

Roermond is als eerste gemeente gestart met het formeel aanschrijven van jongeren op de lijst van het Inlichtingenbureau. De jongeren ontvangen een brief van de gemeente met de aankondiging van een huisbezoek. Er is gekozen voor een brief in verband gegevensverwerking en een toelichting op de AVG (Algemene verordening gegevensbescherming). De brief heeft hierdoor een wat formeler en 'gemeentelijk' karakter. De respons op de brieven is minimaal. Inmiddels is er een QR-code toegevoegd aan de brief zodat jongeren eenvoudiger contact kunnen leggen met de casemanager JIB. Het uitgangspunt is dat alle jongeren op de lijst van het Inlichtingenbureau een huisbezoek krijgen, ongeacht of ze zelf reageren op de brief. Dus ook als ze niet reageren op de brief volgt een huisbezoek,

Vanwege capaciteitsproblemen zijn de meeste huisbezoeken pas opgepakt vanaf augustus 2023. De periode van ongeveer 3 maanden tussen het aanschrijven van jongeren en het daadwerkelijk bezoeken van de jongeren duurt te lang. Op het moment dat jongeren pas na ongeveer 3 maanden na het ontvangen van de brief een huisbezoek krijgen, wordt de betrouwbaarheid van de casemanager JIB in twijfel getrokken. De casemanager JIB begint in feite al met een 2-0 achterstand.

Weert en Nederweert hebben een kaartje ontworpen om bij jongeren in de brievenbus te doen. De casemanager JIB gooit deze zelf in de brievenbus. Op het kaartje staat een QR-code naar een filmpje die de casemanager JIB heeft opgenomen. Via de QR-code kan de jongere in contact komen met de casemanager JIB. De casemanager JIB kende vanuit zijn vorige rol als jongerenwerker in de regio al een aantal jongeren die op de lijst van het Inlichtingenbureau stonden. Daarom is de casemanager JIB eerst gestart met het benaderen met de voor hem bekende jongeren. Als de jongere niet reageert op het kaartje gaat de casemanager JIB binnen een week onaangekondigd op huisbezoek.

Kaartje regio West

Bijstellen pilot

In september 2023 is de regionale projectleider aanpak jeugdwerkloosheid gestart met een overleg met de casemanager JIB regio West en een afgevaardigde casemanager JIB voor de regio Oost. Tijdens dit overleg bespreken we o.a. de verschillen in beide regio's, het verloop van de pilot, status lijsten Inlichtingenbureau, wat goed gaat en wat beter kan. De uitkomsten van deze overleggen worden besproken tijdens de overleggen met de werkgroepen van de pilot in zowel de regio West als Oost. Hierdoor zijn we in staat om de pilot bij te stellen en te verbeteren op basis van de ervaringen van de casemanagers en de samenwerkende professionals in de uitvoering zoals de klantregisseurs van de Participatiewet.

Hieronder een overzicht van de verschillen en overeenkomsten in de aanpak in beide regio's:

Onderwerpen	Regio West	Regio Oost
Casemanager JIB	1 Casemanager JIB (CM JIB)	Hele team is in feite casemanager JIB (CM JIB)
Capaciteit Casemanager JIB	Vooralsnog toereikend (0,8 fte)	Lange tijd capaciteitsproblemen gehad, geen prioriteit. Eerste huisbezoeken zijn in augustus opgepakt (0,8 fte verdeeld over het team doorstroomcoaches)
Achtergrond Casemanager JIB	Voormalig jongerenwerker	Bestaande Doorstroomcoach
Motivatie Casemanager JIB	Hoog!	Hoog!
Benadering	Stap 1: Casemanager JIB doet een kaartje bij de jongere in de brievenbus Stap 2: Geen reactie? De casemanager JIB gaat binnen één huisbezoek.	Stap 1: De jongere wordt eerst aangeschreven. De brief is formeel en heeft een logo van de gemeente. De jongere kan n.a.v. de brief reageren. Stap 2: Elke jongere krijgt één keer één huisbezoek. Bij het niet aantreffen van de jongere wordt een brief in de bus gedaan. Kanttekening: inmiddels is in de brief een QR-code toegevoegd om de CM JIB eenvoudiger te kunnen benaderen. En er is ook een kaartje gemaakt om bij jongeren in de brievenbus te doen.
Caseload	Zodra de jongere wordt ingepland behoort deze meteen tot de caseload van de CM JIB	Na aanschrijven bepaalt de capaciteit of de jongeren verdeeld worden onder de CMJIB, achterstand was 3 maanden
Huisbezoeken	Ruimte om een 2e huisbezoek af te leggen. CM JIB legt alleen een huisbezoek af.	Vooralsnog geen ruimte voor een 2e huisbezoek. Daarnaast doet de CM JIB nooit alleen een huisbezoek. Er gaat altijd een 2 ^e collega mee i.v.m. veiligheid. Dit is een lokale werkafpraak van de gemeente.
Flexibiliteit	CMJIB heeft dit als enige taak dus is flexibel in bijvoorbeeld tijdstippen afleggen huisbezoeken	Niet flexibel. De rol van CMJIB komt bovenop reguliere werkzaamheden, afhankelijk van planning wanneer huisbezoeken kunnen plaatsvinden

Ervaringen van de casemanagers JIB

De casemanagers JIB vinden de pilot van grote toegevoegde waarde. Ze luisteren naar de jongeren en proberen ook echt in verbinding te komen met de jongeren. Dit wordt door de jongeren gewaardeerd. Hiermee maken ze het verschil. De trajecten zijn vrijblijvend waardoor de jongeren geen druk ervaren. De casemanagers JIB hebben korte lijnen met de verschillende professionals in de

uitvoering. De verschillen in de werkwijze in Oost en West heeft inzichten gegeven en de casemanagers JIB leren hierdoor van elkaar. Een voorbeeld hiervan is dat de brief voor aanschrijving in de regio Oost is aangepast met een QR-code zodat jongeren laagdrempeliger de casemanager JIB kunnen bereiken. Ook hebben ze een kaartje ontworpen 'Zin in een frisse start?' (in plaats van een brief) die ze achterlaten bij het huisbezoek.

**Zin in een
FRISSE nieuwe start?**

Ben Je tussen 23 en 27 jaar en heb Je geen werk of opleiding?
Wij kunnen je helpen.
We praten met jou over wat je graag wilt doen,
(weer) naar school of op zoek naar een leuke baan.
Je hoeft niets, het is vrijblijvend.

Hoi *Sigfrid*
kan ik iets voor jou betekenen?

Na een lastige periode de draad weer oppakken is niet voor iedereen even vanzelfsprekend.
Gemeente Roermond is een project gestart om jongeren tussen de 23 en 27 jaar oud die geen diploma hebben hier een handje bij te helpen!
Kan jij wel wat hulp gebruiken bij het zoeken van werk, een opleiding of bij vragen over je financiën? Laat het mij weten, ik help je graag op weg!

Michelle van der Veer
Michelle van der Veer
Doorstroomcoach
Gemeente Roermond
Je mag mij appen, mailen of bellen.
06 46 10 87 99
michellvanderveer@roermond.nl

gemeente Roermond GEMEENTE MAASGOUW Gemeente Echt-Susteren gemeente roerdalen

Kaartje regio Oost

De casemanagers JIB lopen tegen een aantal zaken aan in het werkproces. De eerste lijst van het Inlichtingenbureau, de nulmeting, is een statische lijst terwijl het eigenlijk een momentopname betreft. De jongeren op de lijst hoorden op de datum van de nulmeting tot de doelgroep. Omdat de meeste huisbezoeken in Oost pas na 3 maanden plaats hebben gevonden waren er ook jongeren die inmiddels al aan het werk waren of anderszins en dus niet meer tot de doelgroep behoorden. De jongeren die wel nog tot de doelgroep behoren en die dus nog op de lijst van de nulmeting staan zitten mogelijk al jaren thuis. Het is niet per definitie zo dat de jongeren met de overgang naar 23 jaar nog in beeld waren bij het Doorstroompunt. Hierdoor is het volgens de casemanagers JIB lastig om in contact te komen met de doelgroep. De focus zou primair moeten liggen op de maandelijks nieuwe lijsten omdat dit de jongeren zijn die net pas zijn uitgevallen. De kans om deze jongeren te bereiken is veel groter dan de jongeren die al lang thuis zitten. Daarnaast zou wat meer flexibiliteit in de pilot gewenst zijn met betrekking tot het al dan niet achterlaten van een kaartje in de bus als de jongere niet wordt aangetroffen bij een huisbezoek. De casemanagers JIB zouden wat meer ruimte willen krijgen om dit naar eigen inzicht te doen en bijvoorbeeld nog een keer een huisbezoek af te leggen op

een ander moment. Ook werd aangegeven dat een huisbezoek in de avonduren afleggen mogelijk ook meer oplevert.

4. Monitoring Jongeren in Beeld

Om te onderzoeken wat werkt en wat past bij onze regio, is er een monitor ontwikkeld. Met de start van de pilot wordt in elke gemeente een nulmeting gedaan. De nulmeting betreft een registratie van het aantal jongeren dat op de startdatum van de pilot op de lijst JIB van het Inlichtingenbureau staat. De monitor wordt 2 keer per jaar uitgevoerd. De monitor richt zich op:

- Indicator 1: Inzicht in de aantallen en de kenmerken van de jongeren die op de lijsten Jongeren in Beeld staan, uitgesplitst naar een aantal deelvragen:
1. Aantal jongeren 23-27 jaar in de monitor per gemeente;
 2. Aantal uitgestroomde jongeren uit de monitor per gemeente
 3. Uitstroomrichtingen (i.r.t. bovengenoemde uitstromers);
 4. Kenmerken van de populatie in beeld brengen
- Indicator 2: Inzicht in de resultaten van de aanpak;
- Indicator 3: Inzicht in of het huidige aanbod om jongeren weer te activeren toegankelijk en passend is;
- Indicator 4: Inzicht in de kosten en de gekozen uitvoeringsstructuur van de aanpak.

Eerste monitoring peildatum 1 augustus 2023

Aangezien regio Oost per maart 2023 is gestart en regio West per juni 2023 heeft een eerste meting plaatsgevonden op peildatum 1 augustus 2023. De resultaten zijn ter informatie aangeboden aan de werkgroep aanpak jeugdwerkloosheid (inclusief werkgroep Pilot Jongeren in Beeld) en aan de Arbeidsmarktregio, in samenhang met de monitoring van alle acties uit het plan van aanpak 'Voorkomen en bestrijden jeugdwerkloosheid AMR Midden-Limburg'.

Onder kopje 'Monitoring periode maart t/m december 2023' zijn ook de cijfers van peildatum 1 augustus 2023 opgenomen.

Monitoring periode 1 maart t/m 31 december 2023

De monitoring heeft betrekking op de gemeenten die feitelijk gestart zijn met de pilot. Dit zijn gemeente Roermond, gemeente Weert en gemeente Nederweert. De casemanagers JIB gaan in januari 2024 aan de slag met de casussen uit de gemeente Leudal en de MER-gemeenten. De nulmeting voor de gemeente Leudal en MER-gemeenten is peildatum 31 december 2023.

Onderstaande volgt een uitwerking van de monitoring per indicator. Daar waar mogelijk is ook een vergelijking opgenomen tussen de nulmeting, 1^e meting met peildatum 1 augustus 2023 en de 2^e meting met peildatum 31 december 2023.

Indicator 1: Inzicht in de aantallen en de kenmerken van de jongeren die op de lijsten JIB staan

Deze indicator bestaat uit een aantal deelvragen:

1. Aantal jongeren 23-27 jaar in de monitor per gemeente en nulmeting³;
2. Aantal uitstromers uit de monitor per gemeente;
3. Uitstroomrichtingen (i.r.t. bovengenoemde uitstromers);
4. Kenmerken van de populatie in beeld brengen.

³ Bij de nulmeting wordt uitgegaan van de startdatum van de pilot.

Deelvraag 1: Aantal jongeren 23-27 jaar in de monitor per gemeente en nulmeting startdatum pilot

Nulmeting

Aangezien de pilot in de gemeenten op verschillende datums is gestart is in onderstaand overzicht de nulmeting gebaseerd op de startdatum van de pilot per gemeente. Voor de nulmeting is de eerste lijst van het Inlichtingenbureau gebruikt.

Peildatum 31 december 2023

Na de nulmeting is er maandelijks een nieuwe actuele lijst per gemeente beschikbaar van jongeren die nieuw op de lijst zijn geplaatst. De lijst van de nulmeting is een statische lijst. De maandelijkse lijsten zijn actueel.

Onderstaand overzicht geeft de aantallen jongeren op de lijst JIB Inlichtingenbureau weer ten tijde van de nulmeting, de 1^e meting op peildatum 1 augustus 2023 en de 2^e meting op peildatum 31 december 2023:

Aantal jongeren op de lijst JIB Inlichtingenbureau	Gemeente Roermond Start pilot 1-3-2023	Gemeente Weert Start pilot 1-6-2023	Gemeente Nederweert Start pilot 1-6-2023	Gemeente Maasgouw* Start pilot 1-1-2024	Gemeente Echt-Susteren* Start pilot 1-1-2024	Gemeente Roerdalen* Start pilot 1-1-2024	Gemeente Leudal* Start pilot 1-1-2024
Nulmeting	114	65	27	19	46	20	33
1^e meting op 1-8-2023	127	65	27	-	-	-	-
2^e meting op 31-12-2023	123	85	29	-	-	-	-

* Nulmeting is in de gemeente Maasgouw, gemeente Echt-Susteren, gemeente Roerdalen en gemeente Leudal op peildatum 31 december 2023

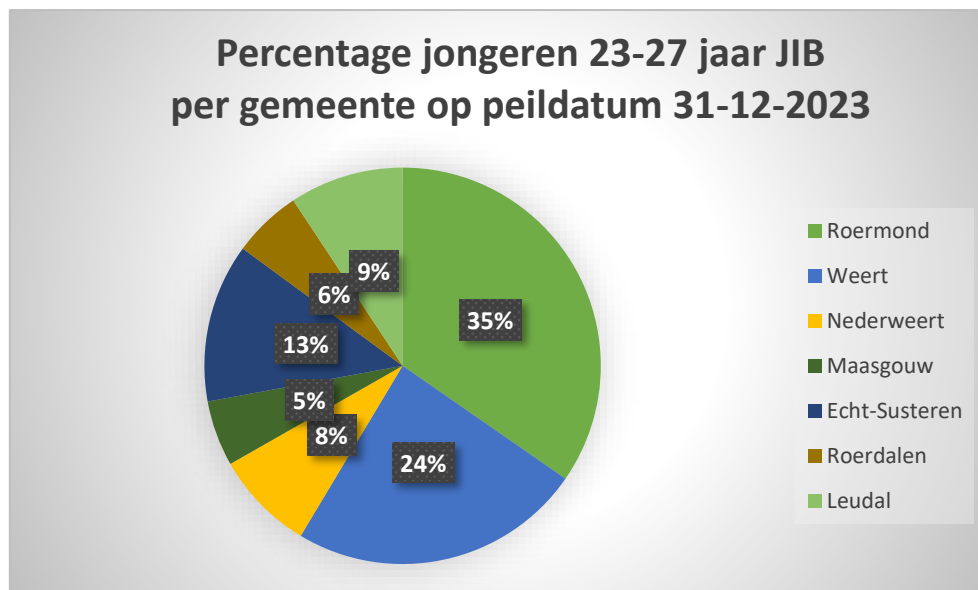
Op peildatum 31 december 2023 zijn staan in de AMR M-L (exclusief gemeente Cranendonck) in totaal 322 jongeren op de lijst JIB van het Inlichtingenbureau.

Kanttekening: Jongeren die opgepakt zijn door de casemanagers JIB en die niet uitstromen uit de monitor blijven op de lijst JIB van het Inlichtingenbureau staan. Daarnaast vindt er elke maand nieuwe instroom plaats. Zie voor een verdere toelichting hierop het kopje uitstroomrichtingen.

'Ik verblijf al jaren op mijn slaapkamer en kom niet graag onder de mensen. De eerste stap zetten is me nu toch gelukt. Door een beroepskeuzetest kreeg ik een weer een beeld waar mijn interesses liggen. Via Werk.com ga ik kijken wat ik aan werk aankan. Mensen om me heen hebben weer geloof in me, dat is iets wat ik lang niet meer gevoeld heb!' (Bouke 26 jaar)

Onderstaande afbeelding geeft het percentage jongere op de lijst JIB van het Inlichtingenbureau per gemeente weer op peildatum 31 december 2023.

In de gemeente Roermond en Weert is het aandeel jongeren op de lijst JIB van het Inlichtingenbureau het grootst.

Deelvraag 2: Aantal uitstromers uit de monitor per gemeente

De cijfers van het totale aantal jongeren op de lijst van het Inlichtingenbureau geven geen representatief beeld, omdat er maandelijks nieuwe instroom op de lijst van het Inlichtingenbureau plaatsvindt. Daarnaast gaan ze alleen van deze lijst af als zij niet meer tot de doelgroep behoren. Daarom is het van belang om bij het analyseren van de cijfers niet alleen naar het totaal aantal jongeren op de lijst JIB te kijken maar vooral ook naar hoeveel jongeren in beeld zijn gebracht en wat de reden is dat ze (nog) niet uitstromen uit de monitor. De casemanagers JIB hebben geen invloed op de maandelijks nieuwe instroom.

De maandelijks lijst JIB betreft dus een momentopname. De monitoring vanuit deze pilot vindt maar 2 keer per jaar plaats. Tevens dient de kanttekening te worden gemaakt dat de lijst van de nulmeting ook jongeren betreft die mogelijk al jaren thuis zitten. De kans op respons is daardoor vele malen lager dan de kans op respons van jongeren die recent zijn uitgevallen. Dit beïnvloedt ook de uitstroom. Het aantal uitstromers is gebaseerd op het aantal jongeren die door de casemanager JIB zijn opgepakt en waarbij een huisbezoek is afgelegd of waarmee geprobeerd is in contact te komen.

'Ik zit al 5 jaar thuis en wil het anders maar weet niet waar ik moet beginnen. Wat fijn dat je aan de deur stond en bij mij thuis het gesprek met me aanging. Voor mij een eerste stap in de goede richting'. (Joel 23 jaar)

Onderstaand schema geeft het aantal uitstromers per gemeente weer vanaf startdatum pilot JIB versus het aantal jongeren op de lijst bij de nulmeting (startdatum pilot). Met uitstroom wordt bedoeld dat de jongere is benaderd vanuit de pilot JIB en de situatie in beeld is gebracht. Dit betekent niet dat de jongere niet meer op de lijst staat. Daarom geven cijfers alleen geen representatief beeld over de uitstroom. Onder deelvraag 3 volgt een toelichting op de uitstroomrichtingen.

	Gemeente Roermond Start pilot 1-3-2023	Gemeente Weert Start pilot 1-6 2023	Gemeente Nederweert Start pilot 1-6 2023	Totaal AMR M-L*
Nulmeting	114	65	27	206
Aantal uitstromers uit de monitor	109	34	28	171

* Gemeente Roermond, gemeente Weert en gemeente Nederweert. De overige gemeenten zijn feitelijk niet gestart in 2023.

Kanttekening: In Roermond is het aantal jongeren op de lijst JIB veel hoger dan in Weert en Nederweert. Daarnaast is Roermond in maart 2023 gestart met het aanschrijven van de bulk en zijn Weert en Nederweert in juni 2023 gestart met het gefaseerd benaderen van de jongeren.

Deelvraag 3: Uitstroomrichtingen

Onderstaande een overzicht van het aantal jongeren per uitstroomrichting voor de gehele regio* in de periode 1 maart t/m 31 december 2023:

Uitstroomrichtingen	Totaal aantal jongeren per categorie AMR ML*
Opleiding	5
Werk	22
Werken en opleiding	0
Dagbesteding	0
Zorgtraject	2
Eigen onderneming	21
Vrijwilligerswerk	0
Verhuizing	11
Samenwonen	1
Afzien van deelname JIB	43
Geen reactie op brief n.a.v. aanschrijving/ huisbezoek (Roermond)	40
Geen doelgroep meer JIB	13
Anders	4
Totaal aantal uitstromers AMR ML	171

* Gemeente Roermond, gemeente Weert en gemeente Nederweert. De overige gemeenten zijn feitelijk niet gestart in 2023.

Als het gaat om uitstroom in relatie tot dag invulling (werk, opleiding, werken en opleiding, een zorgtraject of eigen onderneming) zijn er 50 jongeren 'positief' uitgestroomd uit de monitor. Dit is 29% van het totaal aantal jongeren dat is uitgestroomd uit de monitor in de periode 1 maart t/m 31 december 2023. Opvallend is dat 21 jongeren, oftewel 12% van het totaal aantal jongeren, ZZP'er is. Hierover volgt nog een verdere toelichting onder deelvraag 1.4 Kenmerken van de populatie.

Uit bovenstaand overzicht blijkt ook dat 23% van de jongeren niet reageert naar aanleiding van de brief bij aanschrijving/huisbezoek in de regio Oost (Roermond). Daarentegen ziet 25% van de jongeren af van deelname. De reden van niet willen deelnemen is nu niet opgenomen in de monitor.

'Ik las het kaartje en dacht wat fijn dat de gemeente eens aan me denkt zonder dat ze iets van me moeten. En dan ook nog een bekend gezicht op het kaartje. Ik heb hem heel wat panna's gemaakt toen hij nog jongerenwerker was. Ik hing veel op straat en ik weet dat hij zich zorgen om me maakte. Dit is de kans dacht ik om hem te laten weten dat het goed met me gaat! Ik ben nu vrachtwagenchauffeur en over een paar weken trotse eigenaar van mijn eigen vrachtwagen'. (Rachid 25 jaar)

Deelvraag 4: Kenmerken van de populatie

In de monitoring zijn een aantal kenmerken opgenomen over de doelgroep, waaronder de leeftijdscategorie, de ondersteuningsvraag van de jongeren, het aantal jongeren dat bekend is bij de gemeente en het aantal ZZP'ers ⁴. Het aandeel jongeren dat is aangeschreven en/of bezocht (194) n.a.v. de lijsten is hoger dan het aantal jongeren dat is uitgestroomd uit de monitor (171). Dit heeft ermee te maken dat een aantal jongeren (23) nog actief in de caseload zit van de casemanager JIB. Deze jongeren zijn *in beeld*. De casemanager JIB werkt met de jongere aan (*zelf*)vertrouwen en *perspectief* en werkt toe naar *positieve uitstroom*. De toelichting op onderstaande kenmerken is gebaseerd op het totaal aantal jongeren (194) dat is opgepakt door de casemanagers JIB. Onderstaande overzichten geven inzicht in bovenstaande kenmerken:

Leeftijd van de jongeren in traject

Leeftijdscategorie	Aantal jongeren AMR ML*	Percentage
23 jaar	28	14%
24 jaar	51	26%
25 jaar	48	25%
26 jaar	67	35%
Totaal	194	100%

* Gemeente Roermond, gemeente Weert en gemeente Nederweert. De overige gemeenten zijn nog niet feitelijk gestart in 2023.

Aantal jongeren per ondersteuningsvraag

Ondersteuningsvraag	Aantal jongeren AMR ML*
Werk	3
Opleiding	7
Werk en opleiding	1
Zorgtraject	4
Dagbesteding	1
Anders	117
Totaal	133

* Gemeente Roermond, gemeente Weert en gemeente Nederweert.
De overige gemeenten zijn nog niet feitelijk gestart in 2023.

⁴ Het kenmerk ZZP geeft weer of er op het woonadres iemand woont met een eigen bedrijf. Dit betekent niet per definitie dat de betreffende jongere ook een ZZP'er is. Dit kan ook een huisgenoot zijn. Hier is nader onderzoek voor nodig door de casemanager JIB.

Bij de in totaal 194 jongeren die zijn aangeschreven en/of bezocht door de casemanager JIB is bij 61 jongeren de ondersteuningsvraag nog niet in kaart gebracht. De reden hiervoor is dat deze jongeren wel zijn ingepland voor een huisbezoek maar nog niet gesproken zijn, of dat het nog niet gelukt is in het eerste contact om de ondersteuningsvraag in kaart te brengen.

Aantal jongeren bekend geweest bij de gemeente versus het aantal ZZP'ers AMR -ML*

Kenmerk	Aantal jongeren	Percentage
Bekend bij gemeente geweest	13	7%
Niet bekend bij gemeente	181	93%
Totaal	194	100%

* Gemeente Roermond, gemeente Weert en gemeente Nederweert. De overige gemeenten zijn nog niet feitelijk gestart in 2023.

Kenmerk	Aantal jongeren
ZZP'er (volgens de lijst)	107
Feitelijk ZZP'er (na onderzoek)	21

* Gemeente Roermond, gemeente Weert en gemeente Nederweert. De overige gemeenten zijn nog niet feitelijk gestart in 2023.

Het Doorstroompunt verrijkt de lijst van het IB (Inlichtingenbureau) in JVS met onder andere de KVK-inschrijvingen per adres. Opvallend is dat er een groot aantal ZZP'ers op de lijst staat. Uit landelijke bijeenkomsten van de Programmaraad met de regionaal projectleiders aanpak jeugdwerkloosheid is gebleken dat dit een landelijk beeld is. De Programmaraad gaat dit verder uitzetten bij verschillende partijen en zal de opgehaalde informatie met de regionale projectleiders delen.

De casemanagers JIB onderzoeken of de jongeren op de lijst van het Inlichtingenbureau allemaal een eigen bedrijf hebben of dat dit een bedrijf is van de ouders. Niet alle jongeren die staan ingeschreven bij de KVK hebben namelijk ook daadwerkelijk een bedrijf (zo blijkt uit onderzoek van de casemanager JIB). Na onderzoek van de casemanager JIB blijkt dat van de 194 jongeren die zijn aangeschreven en/of bezocht 11% van de jongeren daadwerkelijk een eigen onderneming heeft.

Zorgen die de casemanagers JIB hebben over de jongeren die ZZP'er zijn:

- Er is geen controle bij KVK of de jongere daadwerkelijk een onderneming start;
- Er is geen standaard begeleiding bij inschrijving KVK;
- Zorgen om de financiële situatie van de jongeren die ZZP'er zijn, risico op uitbuiting.

'Een kaartje in de bus speciaal voor mij, leuk dat hij nog aan me denkt! De jongerencoach kende ik nog van een ander project en hulp kon ik weer goed gebruiken. Mijn bedrijfje loopt slecht door een conflict. Ik heb weinig mensen om me heen en werk altijd alleen in mijn werkplaats. Ik kon even mijn zorgen delen! De jongerencoach legde uit wat er nodig was om financiële steun te krijgen, hoe een ondernemersplatform en het MKB me zou kunnen helpen. Ook liet hij zien hoe mijn Social Media werkt en

verzonnen we een winactie om nieuwe klanten te trekken. Erg fijn voor mij omdat ik wat minder goed kan lezen en schrijven'. (Fransje 26 jaar)

Indicator 2: Inzicht in de resultaten van de aanpak

Door middel van de indicatoren in de monitoring en door gesprekken met de casemanagers JIB, werkgroepleden pilot JIB en overige betrokken professionals is inzicht verkregen in de resultaten van de aanpak dusver.

Aantal jongeren op de lijst JIB Inlichtingenbureau	Gemeente Roermond	Gemeente Weert	Gemeente Nederweert	Gemeente Maasgouw*	Gemeente Echt-Susteren*	Gemeente Roerdalen*	Gemeente Leudal*
	Start pilot 1-3-2023	Start pilot 1-6-2023	Start pilot 1-6-2023	Start pilot 1-1-2024	Start pilot 1-1-2024	Start pilot 1-1-2024	Start pilot 1-1-2024
Peildatum 31-12-2023 ongefilterd	123	85	29	19	46	20	33
Aantal jongeren in beeld gebracht (aangeschreven en/of bezocht) door de CM JIB	120	45	29	-	-	-	-

In de gemeente Roermond, Weert en Nederweert is 82% van de jongeren op de lijst JIB aangeschreven en/of bezocht (van de totaal 237 jongeren).

Een toelichting op de resultaten wordt gegeven onder kopje 'Resultaten aanpak'.

Indicator 3: Inzicht in of het huidige aanbod om jongeren weer te activeren toegankelijk en passend is

Deze indicator is niet kwantitatief gemeten maar via input van de casemanagers JIB en samenwerkingspartners. Vooralsnog lijkt het aanbod toereikend. Hierbij is het van belang dat de casemanagers JIB een goed netwerk van professionals om zich heen hebben om de jongeren toe te kunnen leiden naar hun vervolgstap met de hulp die nodig is. Als de jongere eenmaal in beeld is, is toeleiding naar een traject toegankelijk mits de casemanager JIB nog even in beeld blijft totdat de jongere goed is geland. Het in contact komen met een jongere die niet in beeld is, is veel lastiger. Het platform 'www.ikbensammy.nl' wat vanuit de aanpak jeugdwerkloosheid is ontwikkeld voor professionals in Midden-Limburg die werken met jongeren uit het speciaal onderwijs, praktijkonderwijs of die in beeld komen bij het Doorstroompunt of de Participatiewet helpt ook bij het kiezen van het juiste aanbod voor jongeren. Het platform dient als sociale kaart van Midden-Limburg speciaal voor jongeren die een (her)start willen maken op de arbeidsmarkt, een opleiding willen gaan volgen of een andere vorm van dag invulling nodig hebben.

Indicator 4: Inzicht in de kosten en de gekozen uitvoeringsstructuur van de aanpak

Kosten

Voor de pilot JIB is € 140.000,- beschikbaar gesteld voor de looptijd van 1 jaar. Dit bedrag is evenredig verdeeld over de regio Oost (0,8 fte) en West (0,8 fte). Daarnaast is rekening gehouden met extra werkzaamheden voor de lokale gemeenten bij bijvoorbeeld sociale zaken, met betrekking tot ondersteunende werkzaamheden. Hiervoor is extra budget beschikbaar gesteld voor de gemeenten die deelnemen aan de pilot JIB. Dit betreft € 10.000,- per gemeente. Hiervan is in 2023 € 15.000,- daadwerkelijk besteed.

Uitvoeringsstructuur

Door de casemanagers JIB onder te brengen bij de Doorstroompunten kan de lijn in de aanpak van het Doorstroompunt 18-23 jarigen worden voortgezet. Daarnaast zijn de lijnen met interne collega's kort. Het werkproces bleek in de praktijk minder effectief vanwege verschillende redenen. In Roermond was het zoeken naar een juiste balans tussen het aanschrijven van de jongeren en het daaropvolgend afleggen van een huisbezoek. Hierin ben je afhankelijk van de beschikbare capaciteit. Daarnaast is een bulk aanschrijven en meteen bezoeken ook niet haalbaar. De aantallen zijn hiervoor te hoog. Achteraf gezien had beter gekozen kunnen worden voor een meer gefaseerde aanschrijving. De wijze van benadering van de jongeren behoeft verdere aandacht. Met het aanschrijven is er weinig respons. Een kaartje lijkt daarentegen beter te worden ontvangen met een QR-code. Het is van belang dat de jongere het gevoel heeft dat de jongere aandacht krijgt, gezien wordt en daarnaast laagdrempelig de casemanager JIB in kan benaderen. Tevens is er meer onderzoek nodig naar de achtergrond van de jongere waarbij rekening gehouden dient te worden met privacy wet- en regelgeving. Het zou helpend zijn om te weten waar de jongere als laatste in beeld was qua onderwijs voordat de jongere thuis kwam te zitten. Met deze informatie kan de casemanager JIB beter inschatten op welke wijze de jongere te benaderen.

De opstart van de pilot was lastig en heeft meer tijd nodig gehad dan beoogd, vanwege de aantallen maar ook het gefaseerd aanhaken van de andere gemeenten. In januari 2024 zijn alle gemeenten, behalve Cranendonck, aangehaakt en zal pilot verder uitgerold gaan worden. De huidige monitor geeft deels inzicht of jongeren weer in beeld zijn. Het is wenselijk om de monitor verder uit te breiden om de effectiviteit van de pilot beter vorm te geven. Hier zal in begin 2024 verder invulling aan worden gegeven.

Gemiddelde tijdsinvestering per jongere

De monitor is nu nog niet ingericht op het in kaart brengen van de gemiddelde tijdsinvestering per jongere. Dit wordt meegenomen bij de uitbreiding van de monitor. De casemanagers JIB hebben wel een inschatting gemaakt over de tijd die besteed wordt aan de jongere (uitgedrukt in percentages):

Begeleiding	Regio West	Regio Oost
Eerste contact leggen/huisbezoeken	45%	60%
Vertrouwensband creëren	15%	10%
Hulpvraag verhelderen	10%	10%
Kortdurende ondersteuning	30%	20%
Totaal	100%	100%

Voor een toelichting van de verschillen en overeenkomsten in de aanpak per regio zie pagina 8.

5. Verhalen uit de praktijk

Naast een kwantitatieve monitoring is het ook van groot belang om de bevindingen van jongeren die in beeld zijn door inzet van de casemanager JIB mee te nemen in deze evaluatie. Hiermee worden jongeren ook betrokken bij de uitvoering van deze pilot. De casemanagers JIB hebben derhalve een aantal jongeren gevraagd om hun ervaringen te delen. Namen zijn in het kader van privacy fictief. Een aantal ervaringen van jongeren zijn al doorlopend in het document weergegeven.

Ervaringen van jongeren in traject

De ervaringen van de jongeren helpen een beeld te schetsen over wat voor effect de inzet van de casemanagers JIB op de jongeren heeft. Van uit beeld, naar in beeld!

*'Thuis is alles altijd tot in de puntjes voor me geregeld, maar ik wilde geen zakgeld meer! Mijn doel is ondanks mijn beperkingen zo zelfstandig mogelijk te worden en uiteindelijk op mezelf te wonen. Een ambulante begeleider en Werk.kom helpen me hier nu bij'.
(Cathy 24 jaar)*

'Mijn leven is al jaren niet gemakkelijk, mensen om me heen maken zich zorgen maar dat is niet nodig. Ik ben de afgelopen jaren bezig geweest met spiritualiteit en zelfgenezing. Dat heeft mezelf veel inzicht gebracht. Mensen om me heen vinden me vreemd. Ik voel me vaak onbegrepen. De jongerencoach nam tijd voor me en verdiepte zich in mijn theorieën. Ik heb hem uiteindelijk ook durven vertellen dat ik vaker psychoses heb waardoor ik mijn afspraken bij de gemeente en mijn vrijwilligerswerk niet nakom. Mijn moeder heeft hier vermoedens van, maar ik heb dat nooit tegen iemand durven zeggen. Het is ook niets ernstigs en iedereen heeft wel eens psychotische klachten. Maar het is toch fijn om er eens met iemand over te spreken'. (Sjoerd 25 jaar)

'Al lange tijd was ik opzoek naar een nieuwe start. Mijn vader waar ik woon is het voorbeeld van hoe ik niet wil worden later. Toch leek ik al meer op hem dan ik denk ik wilde toegeven. Ook ik versliep mijn dagen, maakte schulden en had geen doel om aan de dag te beginnen. Depressies bepalen erg mijn leven. Het komt en het gaat, zowel bij mij als mijn familieleden. Hierdoor kruip in vaak in slachtofferrol en blijf ik maar in bed liggen. Ik heb geen dag- en nachtritme meer en kwam ik afspraken in slechte periodes niet na.

School, aanvragen bij de gemeente, alles liep hierop steeds mis. Als ik me nu slecht voel is er geen radiostilte meer, maar komt de jongerencoach even met een formuliertje bij me thuis. Dat was wel even onwennig voor me, maar achteraf wel fijn. Ik geef soms snel op maar de jongerencoach niet, hij blijft in mij en verandering geloven. Ik weet dat ik nog een weg te gaan heb, maar ik krijg de boel steeds wat beter op de rit. Ik heb nu een uitkering om aan mijn schulden te gaan werken en we hebben vrijwilligerswerk gevonden waar ik mijn creativiteit kwijt kan. Ik ben nu eerlijk geweest over mijn mentale klachten, waardoor ze weten dat ik soms even niet aanwezig kan zijn'. (Sanne 23 jaar)

'Verandering dat wilde ik al jaren, maar waar moest ik beginnen. Ik wilde de jongerencoach bellen maar ik stelde het uit en was uiteindelijk de kaart kwijt. Maar toen stond hij ineens voor de deur, dat had ik niet verwacht! We gingen wandelen, want thuis praten vind ik niet echt fijn. Thuis was het niet altijd gemakkelijk, waardoor ik nooit iets van school heb afgemaakt. Ik weet van mezelf dat ik geen domme dame ben, maar ik moet er wel echt eens wat meer gaan doen. Ik word onderhouden door mijn ouders en ik game en ik slaap wanneer ik moe ben. Ik kom de deur al jaren niet uit en wil wat gaan doen aan mijn gewicht. Misschien dat ik even kan gaan werken om een in de toekomst een studie te kunnen betalen. Ik onderzoek weer mijn opties, spannend maar het voelt wel goed'. (Mirre 24 jaar)

'Ik heb sinds twee weken weer zelf werk weten te vinden, maar ik weet dat dit geen goed werk voor me. Ik heb een operatie nodig aan mijn hand omdat ik professioneel gebokst heb in mijn geboorteland. Hier zou ik voordat ik mijn land ontvluchte aan geopereerd worden, maar dat is helaas er niet meer van gekomen. Mijn broer en ik hebben allebei schulden, dus ik zal wel door moeten werken. De jongerencoach heeft een afspraak voor ons beiden ingepland bij de schulddienstverlening. Ik hoop dat zij me kunnen vertellen hoe ik mijn problemen kan oplossen'. (Muhannad, 26 jaar)

'Ik vond je brief in de brievenbus met de vraag of ik hulp nodig heb. Voor mijn gevoel was er niemand die wilde helpen. Nu ben ik niet de makkelijkste geweest maar overal kreeg ik het gevoel dat ik geen 2de kans kreeg door mijn verleden. Daarom vond ik het ook moeilijk om me ergens te melden voor hulp. We gaan nu samen kijken welke mogelijkheden er zijn. Een goed begin lijkt me'. (Wassim 25 jaar)

6. Conclusie

De pilot JIB heeft de volgende resultaten en inzichten opgeleverd:

- In 2023 zijn jongeren uit Roermond, Weert en Nederweert aangeschreven en/of bezocht van de lijsten JIB van het Inlichtingenbureau;
- Op peildatum 31 december 2023 staan in de gemeente Roermond, Weert en Nederweert in totaal 237 jongeren op lijst. Hiervan zijn reeds 194 jongeren aangeschreven en/of bezocht. Dit is 82%;
- Van de 194 jongeren zijn 171 jongeren uitgestroomd uit de monitor, waarvan 50 jongeren positief zijn uitgestroomd naar werk, opleiding, werken en opleiding, een zorgtraject of heeft een eigen onderneming;
- Bij 40 jongeren is geen contact tot stand gekomen. Bij deze jongeren is niet duidelijk of er daadwerkelijk geen ondersteuningsvraag of behoefte is. De pilot is er nu niet op ingericht om deze jongeren in een later stadium nog een keer te benaderen;
- Op peildatum 31 december 2023 zijn 23 jongeren actief in de caseload van de casemanager JIB en dus nog niet uitgestroomd;
- In 2023 is gewerkt aan het vormen van een uniforme aanpak pilot JIB voor alle gemeenten (behalve gemeente Cranendonck). Aangezien de casemanagers JIB zijn ondergebracht bij de Doorstroompunten (voormalige RMC's) is er sprake van een doorgaande lijn vanuit de RMC/VSV aanpak voor 18-23-jarigen;
- Het werkproces verloopt nog niet volledig effectief en zou verder bijgesteld moeten worden:
 - Op dit moment wordt er nog niet uniform geregistreerd doordat er gebruik wordt gemaakt van verschillende systemen. Zoals de monitor nu is ingericht kan niet elke gemeente de benodigde informatie eenvoudig uit het systeem halen. Het is van belang om bij het bijstellen van het werkproces een monitor te ontwikkelen waarbij eenvoudig informatie uit de systemen kan worden gehaald alsook er meer zicht wordt verkregen op de doelgroep. Verder is het zoeken naar een goede balans tussen aanschrijven en afleggen huisbezoek, de casemanagers JIB ruimte geven om naar eigen inzichten het aantal huisbezoeken om in contact te komen met de jongere te bepalen. Het bijstellen van het werkproces zal nog tijd kosten, maar zal de investering waard zijn doordat de verwachting is dat er meer jongeren bereikt zullen worden;
- Het kost tijd om de casemanagers JIB een gezicht te geven, te groeien in hun rol en het netwerk te verbreden;
- De Wet van school naar duurzaam werk zal naar verwachting medio augustus 2025 in werking treden, waardoor er sprake zal zijn van een overbruggingsperiode. De huidige aanpak jeugdwerkloosheid loopt daarmee ook door tot het in werking treden van deze Wet. Naar verwachting zal de Pilot JIB qua werkwijze ingebed kunnen worden in de nieuwe reguliere werkzaamheden van het Doorstroompunt zodra de Wet in werking treedt;
- De pilot JIB voor Oost loopt formeel af per 1 maart 2024 en in West per 1 juni 2024;
- Op het moment dat de pilot niet wordt voortgezet zullen de nieuwe maandelijkse lijsten van het Inlichtingenbureau voor de doelgroep 23-27 jarigen niet meer worden opgepakt. Deze werkzaamheden zijn nu nog niet geborgd in reguliere werkzaamheden van het Doorstroompunt. Concreet betekent dit dat er nog behoorlijk wat jongeren uit beeld zullen raken als hierop niet geïnvesteerd zal worden. De kern van de pilot JIB is immers dat elke jongere die niet volledig in beeld is een passende aanpak verdient. Elke jongere die we in beeld krijgen en van de 'bank' krijgen is het investeren waard!;
- Jongeren die nu in beeld zijn bij de casemanagers JIB kunnen nog worden 'losgelaten' aangezien nog niet elke jongere overgedragen kan worden aan een andere professional. Kortom, er zou sprake zijn van kapitaalvernietiging en de investering die gedaan is door de opzet van deze pilot zou verloren gaan.

Conclusie

De kwantitatieve analyse van de cijfers uit de huidige monitor JIB geeft geen representatief beeld van de effectiviteit van de pilot. Uit de ervaringen van de casemanagers JIB en de jongeren zelf blijkt dat de casemanager JIB een belangrijke schakel is voor de jongere om te komen tot toekomstperspectief. De casemanagers JIB hebben jongeren bereikt die zonder inzet naar verwachting uit beeld zouden zijn gebleven.

De werkgroep aanpak jeugdwerkloosheid, de tijdelijke werkgroep JIB en de casemanagers JIB hebben de wens om de pilot te verlengen totdat de Wet van school naar duurzaam werk in werking treedt (verwacht medio augustus 2025) en de pilot verder door te ontwikkelen.

Met de verlenging van de pilot JIB realiseren we continuïteit in het benaderen van jongeren op de maandelijkse lijsten van het Inlichtingenbureau (en bereiken we dus de doelgroep 23-27 jarigen), verstevigen we de positie van de casemanagers JIB, werken we toe naar inbedding binnen reguliere werkzaamheden van het Doorstroompunt (Wet van school naar duurzaam werk) en werken we hiermee ook toe naar structurele financiering. We voorkomen dat meer jongeren uit beeld raken, bieden jongeren een passende aanpak en investeren in het voorkomen en bestrijden van jeugdwerkloosheid!

7. Succesfactoren en verbeterpunten

Op basis van de ervaringen van de jongeren, de informatie van de casemanagers JIB en de monitoring zijn de volgende succesfactoren en aandachtspunten in kaart gebracht:

Succesfactoren

- Casemanagers JIB sluiten aan bij de jongeren en luisteren. Hierdoor maken ze voor de jongeren het verschil en wordt er gewerkt aan vertrouwen;
- Laagdrempelige benadering van de jongeren;
- Ondersteuning is vrijwillig. Deelname van de jongere is niet verplicht;
- 82% van de jongeren in Roermond, Weert en Nederweert is benaderd vanuit de pilot JIB;
- Casemanagers JIB hebben korte lijnen met de klantregisseurs van de Participatiewet en de Doorstroompunten;
- Casemanagers JIB bouwen aan een netwerk van professionals in het kader van samenwerking en indien nodig rondom de jongere;
- De pilot is lerend en wordt tussentijds bijgesteld;
- Met deze pilot worden de jongeren van 23-27 jaar in beeld gebracht als voorloper op de Wet van school naar duurzaam werk.

Aandachtspunten

- De praktijk heeft geleerd dat het wenselijk is om jongeren gefaseerd te benaderen zodat je ook direct opvolging kunt geven aan een huisbezoek en contact met de jongere;
- In de regio West is de casemanager JIB volledig bezig met de pilot JIB, in de regio Oost is de 0,8 fte casemanager JIB verdeeld over de doorstroomcoaches van het Doorstroompunt. Zij doen deze werkzaamheden naast hun reguliere werkzaamheden. De vraag is of dit praktisch is;

- In het kader van veiligheid worden de huisbezoeken in Oost door 2 personen gedaan. Dit vraagt extra capaciteit en moet meegenomen worden bij het bijstellen van het werkproces;
- De AVG werkt soms belemmerend. Contactgegevens van jongeren die tot 23 jaar in beeld waren bij het Doorstroompunt, mogen niet gedeeld worden met de casemanager JIB. Hier is landelijk aandacht voor en wordt meegenomen in de nieuwe Wet van school naar duurzaam werk;
- In JVS is informatie beschikbaar over diploma, alle opleidingen en de laatst geregistreerde opleiding waar ze zijn uitgevallen;
- De huidige monitoring is niet toereikend. Er is een aantal kenmerken bij de populatie van jongeren dat toegevoegd zou moeten worden, zoals de laatst genoten opleiding. Hiermee kun je bij de monitoring zien waar de grootste doelgroep van JIB zit. Met deze informatie zou het Doorstroompunt in samenwerking met de scholen gericht preventief kunnen investeren om uitval in het onderwijs te voorkomen én dus te voorkomen dat jongeren op de lijst van het Inlichtingenbureau terecht komen. Het is wenselijk om de monitor uit te breiden

Voor de jongeren die in contact zijn met de casemanager JIB is de pilot een waardevolle schakel in de stap van uit beeld naar in beeld!

8. Aanbevelingen

Met het oog op de aankomende Wet van school naar duurzaam werk is het voorstel:

1. De pilot JIB, met 0,8 fte casemanager JIB voor de regio Oost en 0,8 fte casemanager JIB voor de regio West te verlengen tot 1 augustus 2025;
2. Het werkproces bijstellen en een betere monitor ontwikkelen.

Kanttekening: Indien de nieuwe Wet van school naar duurzaam werk wordt uitgesteld zal naar verwachting de aanpak jeugdwerkloosheid en de hiervoor beschikbare middelen van het Rijk worden doorgetrokken totdat de nieuwe wet daadwerkelijk in gaat. Deze verwachting biedt echter geen garanties.

*'Mijn moeder zei dat je aan de deur was geweest. Ik had nog nooit gehoord van jongeren in beeld. Ik heb zoveel meegemaakt dat ik het vertrouwen in hulp een beetje kwijt ben. Wat ik wil, weet ik helemaal niet. Thuis zitten wil ik in ieder geval niet meer. Ik heb nu contact met een jongerenwerker om wat eerste praktische stapjes te zetten. Super hoe snel dat ging. We gaan nu samen kijken wat de volgende stap gaat zijn'.
(Rachelle 26 jaar)*

9. Bijlage: Monitor pilot JIB

Doel	Indicator	Bron	Verantwoordelijke	Frequentie (V.a. startdatum uitvoering)
Aantallen en kenmerken jongeren	1. Aantallen nieuwe jongeren op de lijst vóór filtering	1. Jongeren in Beeld	1. Lokale gemeente	1. Elk kwartaal
	2. Aantallen nieuwe jongeren na filtering gesplitst in categorieën; aantal zzp'ers, aantal dat al bekend is bij gemeente, aantal dat opgepakt wordt door casemanager JIB	2. Administratie lokale gemeente	2. Lokale gemeente	2. Elk kwartaal
	3. Kenmerken als leeftijd, ondersteuningsvraag per gemeente	3. Monitorings-spreadsheet casemanager JIB	3. Casemanager JIB	3. Elk kwartaal
	4. Aantallen op de lijst totaal per gemeente (oud en nieuw) voor filtering	4. Administratie lokale gemeente	4. Lokale gemeente	4. Elk kwartaal
Inzicht in de resultaten van de aanpak	1. Aantal uitstromers per gemeente na contact met casemanager JIB	1. Monitorings-spreadsheet casemanager JIB	1. Casemanager JIB	1. Elk kwartaal
	2. Aantal uitstromers per bestemming: opleiding, werk, uitkering, verhuizing, samenwonen, dagbesteding, vrijwilligerswerk, afzien van keuze deelname, eigen onderneming of anders	2. Monitorings-spreadsheet casemanager JIB	2. Casemanager JIB	2. Elk kwartaal
Inzicht in of het huidige aanbod om jongeren weer te activeren toegankelijk en passend is	Bevindingen casemanager jongeren in beeld en lokale regisseur	Casemanager JIB en lokale regisseurs wordt gevraagd om bevindingen in de tijdelijke werkgroep te delen	Casemanager JIB en lokale regisseurs	Elk kwartaal
Inzicht in de kosten en de gekozen uitvoeringsstructuur van de aanpak	1. Gemiddelde tijdsinvestering per jongere (deze kan gerelateerd worden aan aantallen jongeren na filtering en aantal uitstromers)	1. Monitoring spreadsheet casemanager JIB.	1. Casemanager JIB en lokale gemeente	1. Elk kwartaal
	2. Ervaringen met de gekozen uitvoeringsstructuur (per stap)	2. Via vaste topics bespreken in tijdelijke werkgroep monitoring schoolverlaters	2. Tijdelijke werkgroep monitoring schoolverlaters en met casemanagers	2. Elk kwartaal